Co

Conseil d'Etat - Raad van State
LEGISLATION - WETGEVING
31. MAR 1965
Transmis à M.I. - Coordinatie
Overgemaakt aan de H.

MTL. L.9057/2.

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 12e oktober 1964 door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van hoofdstuk II van het besluit van de Regent van 25 september 1947 houdende algemeen reglement der maatregelen op gebied van de hygiëne en gezondheid der werknemers in de mijnen, ondergrondse groeven en graverijen en betreffende de oprichting van de geneeskundige diensten van de arbeid", heeft de 26e november 1964 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi et du Travail, le 12 octobre 1964, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant le chapitre II de l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947 portant règlement général des mesures d'hygiène et de santé des travailleurs dans les mines, minières et carrières souterraines, et concernant l'institution des services médicaux du travail", a donné le 26 novembre 1964 l'avis suivant :

C. E
Soc
31.3.65

Het ontwerp strekt er in hoofdzaak toe, door wijziging van het besluit van de Regent van 25 september 1947, de mijnen, ondergrondse groeven en graverijen, tot het oprichten van of tot het aansluiten bij een erkende arbeidsgeneeskundige dienst te verplichten. Het bepaalt voorts de voorwaarden waaronder deze dienst de vereiste erkenning kan verkrijgen alsook de bevoegdheden en de taken waarmede die dienst is belast.

ALGEMENE OPMERKINGEN.

I. Behalve in het nieuw artikel 63quater, derde lid, dat het ontwerp in het besluit van de Regent van 25 september 1947 invoegt, onthoudt het ontwerp zich van iedere regeling met betrekking tot de gevolgen welke de beslissingen van de bedrijfsartsen, wanneer deze tot de arbeidsongeschiktheid van een werknemer besluiten, op de tussen werkgever en werknemer bestaande arbeidsovereenkomst kunnen hebben. Artikel 76bis van de gecoördineerde mijnwetten, dat als rechtsgrond voor het ontwerp dient, geeft aan de Koning niet de bevoegdheid om de arbeidsovereenkomst te regelen, zodat het genoemde artikel 63quater, derde lid, moet worden geschrapt. Daarentegen kan het bepaalde in artikel 51, eerste en tweede lid, worden behouden, daar het slechts een -wellicht nuttige - herhaling van een reeds bestaande rechtsregel is.

II. Zoals heel wat teksten van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming zijn sommige bepalingen van het ontwerp niet of slechts voor een deel van normatieve aard want zij bevatten enkel aanbevelingen of richtlijnen. In dat verband zouden een aantal bepalingen van het ontwerp gerust aan een herziening met het oog op een vereenvoudiging mogen worden onderworpen, waarbij overbodige

.../...

details of vanzelfsprekende zaken die niet hoeven te worden herhaald, zouden worden geschrapt.

III. De indeling welke het ontwerp voor het nieuw hoofdstuk II van het besluit van de Regent van 25 september 1947 gebruikt, is zeer verward en moeilijk om volgen. Daarom stelt de Raad van State de volgende indeling voor :

"HOOFDSTUK II. - BEPALINGEN BETREFFENDE DE GEZONDHEID VAN WERKNEMERS EN HET GEZONDHEIDSTOEZICHT OP WERKPLAATSEN.

Afdeling I. De arbeidsgeneeskundige dienst (artikelen 33 tot 51).

Afdeling II. Het geneeskundig toezicht op werknemers (artikelen 52 - 64sexies).

Onderafdeling 1. Geneeskundige onderzoekingen :

A. Onderzoek bij indienstneming (artikelen 52 - 55).
B. Periodieke onderzoekingen (artikelen 56 - 59).
C. Onderzoek bij werkhervatting (artikel 60).
D. Bijzondere bepalingen betreffende de profylaxe van ankylostomiasis (artikelen 61 - 62bis).
E. Bijzondere bepalingen betreffende de aan ioniserende stralingen blootgestelde personen (artikelen 62ter - 62septies).
F. Bijkomende bepalingen (artikelen 62octies - 62decies).

Onderafdeling 2. Inentingen (artikel 63).

Onderafdeling 3. Bepalingen betreffende de beslissingen van de arbeidsgeneesheer (artikelen 63bis - 63quater).

.../...

Onderafdeling 4. Het medisch dossier (artikelen 63quinquies - 63decies).

Onderafdeling 5. Het gezondheidsboekje (artikel 64bis).

Onderafdeling 6. De aangifte van beroepsziekten (artikel 64ter).

Onderafdeling 7. Algemene bepalingen (artikelen 64quater, 64quinquies en 64sexies).

Afdeling III. Toezicht op de voorwaarden inzake hygiëne op het werk (artikelen 64septies tot 65).

Afdeling IV. Bijzondere bepalingen (artikelen 65bis tot 65nonies)".

IV. Het ontwerp gebruikt in het Nederlands niet altijd een zelfde terminologie. Zo worden zowel de termen "geneeskundige dienst van de arbeid" en "medische dienst van de arbeid" als de termen "geneesheer van de arbeid", "arbeidsarts", "bedrijfsarts", "dokter van de arbeid" en "bedrijfsdokter" gebezigd. Met het oog op een eenvormige terminologie stelt de Raad van State voor :

"arbeidsgeneeskundige dienst" voor "service médical du travail";
"bedrijfsgeneeskundige dienst" voor "service médical d'entreprise";
"interbedrijfsgeneeskundige dienst" voor "service médical interentreprise";
"arbeidsgeneesheer" voor "médecin du travail";
"inspecteur-arbeidsgeneesheer" voor "inspecteur-médecin du travail".

.../...

Het beheersorgaan van de vereniging zonder winstoogmerk die een interbedrijfsgeneeskundige dienst opricht en in stand houdt, heet nu eens "bestuursraad", dan weer "raad van beheer". Het is deze laatste term die de voorkeur verdient.

Voor "agréation" van de arbeidsgeneeskundige dienst wordt nu eens de term "erkenning" dan weer de term "aanneming" gebruikt. Men houde zich overal aan de termen "erkenning" en "erkennen".

V. Voorts zijn nog enkele opmerkingen te maken in verband met de wetgevingstechniek.

Het ontwerp gebruikt afwisselend de tegenwoordige en de toekomende tijd, zonder dat daartoe enige reden is. Het is gebruikelijk de wets- en verordeningsteksten in de tegenwoordige tijd te stellen. Men houde zich ook hier aan dit gebruik .

In een aantal artikelen van het ontwerp wordt een opsomming gegeven waarvan ieder gedeelte door een gedachtenstreepje wordt ingeleid. Wil men verwijzingen naar delen van die opsommingen mogelijk maken, hetgeen onder meer met het oog op eventuele latere wijzigingen hoogst wenselijk is, dan ware het aangewezen de delen van die opsommingen met 1°, 2°, 3°, enz. liever dan met gedachtenstreepjes in te leiden.

.../...

OPSCHRIFT.

Voor het opschrift van het ontwerp wordt de volgende lezing aanbevolen :

"Koninklijk besluit tot instelling van arbeidsgeneeskundige diensten en tot wijziging van het besluit van de Regent van 25 september 1947 houdende algemeen reglement der maatregelen op gebied van de hygiëne en gezondheid der werknemers in de mijnen, ondergrondse groeven en graverijen".

\+
\+ \+

AANHEF.

I . Volgens het nieuw artikel 62 quater, 3°, van het gewijzigde besluit zal de aldaar bedoelde voortgezette geneeskundige controle, wanneer de betrokken werknemer geen deel meer uitmaakt van het personeel der onderneming, door het Fonds voor de beroepsziekten op kosten van het Fonds moeten worden uitgeoefend. Krachtens artikel 20 van de wet van 24 december 1963 betreffende de schadeloosstelling voor en de voorkoming van beroepsziekten moeten ontwerpen van organieke of reglementaire besluiten, die ertoe strekken de door genoemd Fonds toe te passen reglementering te wijzigen, behalve in het geval van dringende spoed, aan de Nationale Arbeidsraad of aan het beheerscomité van dat Fonds voor advies worden voorgelegd. Uit de aanhef van het ontwerp blijkt niet dat aan het bepaalde in genoemd artikel 20 is voldaan.

.../...

Bovendien ware het wenselijk, gelet op het nieuw artikel 62quater, 3°, de medeondertekening van de Minister van Sociale Voorzorg te voorzien, daar het Fonds voor de beroepsziekten van die Minister afhangt.

II. In de aanhef wordt ook de wet van 29 maart 1958 betreffende de bescherming van de bevolking tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren genoemd. Dit betekent, dat de Regering in dit ontwerp een of andere bepaling van deze wet wil uitvoeren. Hierbij schijnt uit het oog te zijn verloren, dat artikel 9 van deze wet de beraadslaging in Ministerraad vereist voor maatregelen, genomen ter uitvoering van genoemde wet.

III. Onder voorbehoud van de hierboven gemaakte opmerkingen, stelt de Raad van State de volgende lezing voor de aanhef voor :

"Gelet op de wetten betreffende de mijnen, groeve en graverijen, gecoördineerd op 15 september 1919, inzonderheid op de artikelen 76bis, 76ter en 76quater, ingevoegd bij de wet van 15 juli 1957 ;

Gelet op de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, inzonderheid op artikel 1, gewijzigd bij de wetten van 1' juli 1957 en 28 januari 1963 ;

Gelet op de wet van 29 maart 1958 ... (zie ontwerp) ... ;

.../

Gelet op de wet van 24 december 1963 ... (zie ontwerp) ... ;

Gelet op het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EURATOM), ondertekend te Rome op 25 maart 1957, goedgekeurd bij de wet van 2 december 1957, inzonderheid op de artikelen 30 tot 39 ;

Gelet op de richtlijnen van de Raad ... (zie ontwerp) ... ;

Gelet op de aanbeveling van de commissie van de Europese Economische Gemeenschap van 23 juli 1962 betreffende de vaststelling van een Europese lijst van beroepsziekten ;

Gelet op het besluit van de Regent van 25 september 1947 ... (zie ontwerp) ... ;

Overwegende dat de in artikel 33 ... (zie ontwerp) ... ;

Gelet op het advies van de Hoge Raad voor de volksgezondheid ;

Gelet op het advies van de Hoge Raad voor hygiëne in de mijnen ;

Gelet op het advies van de Raad van State ;

Op de voordracht van ... (zie ontwerp - evenals opmerking II) ...".

\+

\+ \+

De inleidende volzin van artikel 1 leze men als volgt :

"De tekst en het opschrift van hoofdstuk II van het besluit van de Regent van 25 september 1947 houdende algemeen reglement betreffende de maatregelen op gebied van hygiëne en gezondheid der werknemers in de mijnen, ondergrondse groeven en gravèrijen, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 10 augustus 1950 en 24 maart 1955, worden door de volgende bepalingen en bijlage vervangen : ...".

\+
\+ +

In het nieuw artikel 33, tweede lid, b, vervange men in het Nederlands de term "minderjarigen" door "jongeren".

In h is er gemis aan overeenstemming tussen beide teksten. In het Nederlands is sprake van "de verschillende diensten en afdelingen" van de onderneming ; in het Frans van "des divers services de l'entreprise".

Volgens de verklaringen van de gemachtigde ambtenaar is de tekst voorkomende in artikel 33, derde en vierde lid, ingevolge een materiële vergissing aldaar terechtgekomen ; hij behoort bij artikel 34, derde lid, waar sprake is van centra "opgericht of ingericht" door het Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers. In dit verband moet worden gewezen op het vage van het laatste lid van artikel 33. De voorkeur zou moeten worden gegeven

.../...

hetzij aan een opsomming van de artikelen die wel toepasselijk zijn, hetzij aan een opgave van de artikelen die geen toepassing zullen vinden op die centra of het personeel ervan.

Artikel 34, derde lid, kan men verder beter als volgt lezen :

"De rust-, diagnose-, verplegings- en opzoekingscentra, die door het Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers krachtens artikel 3, § 1, vijfde lid, 6°, van de besluitwet van 10 januari 1945 opgericht of ingericht zijn, kunnen door de Koning worden aangewezen om de opdrachten te vervullen van de arbeidsgeneeskundige dienst bij de ondernemingen die aan de bepalingen van dit hoofdstuk zijn onderworpen, of bij sommige categorieën ervan, mits die centra ... (voorts zoals in het ontwerp) ...".

In artikel 35, eerste lid, leze men in het Nederlands : "... bedoelde erkenningscommissie" en in het Frans : "... la commission d'agréation prévue". In het laatste lid leze men "erkende geneeskundige dienst" in de Nederlandse tekst.

Het eerste lid van § 1 van artikel 37 leze men als volgt : "De gemeenschappelijke geneeskundige dienst wordt opgericht en beheerd door een vereniging zonder winstoogmerk van werkgevers, welke vereniging krachtens de wet van 27 juni 1921 rechtspersoonlijkheid geniet".

Het vijfde lid van § 1 van artikel 37 luidt als volgt : "De verantwoordelijkheid van deze geneesheer-directeur en van zijn personeel behoort tot het domein van het gemeen recht. Zij kunnen zich op geen enkele manier, ook niet gedeeltelijk, aan die verantwoordelijkheid onttrekken, niet door een clausule op te nemen in de statuten van de vereniging, ook niet door een bijzondere overeenkomst. Het is hun evenwel toegelaten hun burgerlijke

.../...

aansprakelijkheid te dekken door een verzekeringscontract". Alleen de tweede volzin drukt een rechtsregel uit ; de overige zijn overbodig want zij brengen geen enkele wijziging aan enige regel. Men leze de tekst dan ook als volgt : "De aansprakelijkheid van de geneesheer-directeur en van zijn personeel mag niet, zelfs gedeeltelijk, worden beperkt".

Voor het laatste lid van § 2 van hetzelfde artikel wordt de volgende lezing aanbevolen :
"In geval van onenigheid naar aanleiding van de aanwijzing van de leden, vertegenwoordigers van de werkgevers, of van de leden, vertegenwoordigers van de werknemers, beslist de Minister".

De Nederlandse tekst van § 3, tweede lid, van hetzelfde artikel is foutief. Men leze :
"Ten minste een maand vóór de datum van elk van die vergaderingen zendt de geneesheer-directeur aan de leden van het comité een omstandig verslag gaande over het verlopen kwartaal en met betrekking tot de verschillende activiteiten van de dienst, de preventieproblemen die ... (voorts zoals in het ontwerp) " .

Luidens artikel 40 worden de bedrijfsartsen door de aldaar genoemde personen "benoemd". Is deze laatste term juist gekozen, dan betekent dit dat de rechtstoestand van die geneesheren door een administratief statuut zal worden geregeld en dat de toepassing van dit laatste onder de controle van de gewone administratieve rechter, de Raad van State, zal staan. Volgens de verklaringen van de gemachtigde ambtenaren bedoelt de Regering het niet zo en zal de werkgever,

.../...

of, in geval van gemeenschappelijke arbeidsgeneeskundige dienst, de raad van beheer van de vereniging die deze heeft opgericht en instandhoudt, bedoelde geneesheren bij overeenkomst aanwerven. In artikel 40 zijn de termen "benoemd" en "benoeming" dus verkeerd gebruikt.

In artikel 42, Franse tekst, ware het woord "différends" best vervangen door het woord "contestations".

In artikel 48, laatste lid, schrappe men de woorden "eerste lid" die overbodig zijn, daar artikel 65 maar een lid telt.

In artikel 49, voorlaatste lid, leze men "in rubriek II van de bijlage van dit hoofdstuk", aangezien de bijlage bij het hoofdstuk behoort.

In artikel 51, eerste lid, leze men " van dit hoofdstuk" in de plaats van "van deze afdeling"; hoofdstuk II van het besluit van de Regent van 25 september 1947 wordt door het ontwerp overigens niet in afdelingen gesplitst. In de tweede volzin van het tweede lid schrappe men in het Frans het voornaamwoord "leur".

In artikel 52, 5°, vervange men de uitdrukking "et/ou" - "en/of" eenvoudig door "et" "en", die volstaat.

In artikel 54, voorlaatste lid, leze men "artikel 63quinquies" in de plaats van "artikel 63decies".

In artikel 58, tweede lid, in fine, leze men in het Nederlands "als onmisbaar wordt aangezien".

.../...

In artikel 62quater, 1°, derde lid, leze men in het Nederlands "richtlijnen" in de plaats van "richtsnoeren".

In hetzelfde artikel , 2°, leze men het tweede lid als volgt :

"In dat geval worden de in bovengenoemde rubrieken II en XII vermelde geneeskundige onderzoekingen aangevuld met elk onderzoek, maatregel van decontaminatie of dringende verzorging die de arbeidsarts nodig oordeelt".

In hetzelfde artikel, 3°, eerste lid, in fine, leze men in het Nederlands "onderworpen blijven".

In artikel 62septies, § 1, eerste lid, leze men "Voor ieder van de in titel II, hoofdstuk III, afdeling I, bijlage II, rubriek XII, van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming of in de bijlage van dit hoofdstuk, rubriek II, bedoelde werknemers van categorie A of B moeten de door de betrokkene ontvangen bestralingsdoses aangetekend en opgeteld worden per kwartaal en per jaar in een "Bestralingstabel" van hetzelfde model als gegeven in de bijlage IV (2) van bovengenoemde afdeling I".

In artikel 63, derde lid, leze men in het Nederlands "onderzoek" in de plaats van "bezoek".

.../...

Artikel 63quater - verkeerdelijk 64quater genummerd -, tweede lid, tweede volzin, leze men als volgt : "Het beroep wordt onderzocht door een aan die administratie verbonden geneesheer die binnen drie volle dagen te rekenen van de dag volgend op die waarop hij het heeft ontvangen, in laatste instantie hierover uitspraak doet, na alle nuttige adviezen te hebben ingewonnen, waaronder in ieder geval het advies van de bedrijfsarts die de betwiste beslissing heeft genomen en het advies van de geneesheer van de betrokken werknemer".

Artikel 63quater, derde lid, luidt als volgt : "Die werknemer mag, tot de dag dat genoemde ambtenaar uitspraak zal hebben gedaan, geen enkel loonverlies lijden. Tijdens dat tijdsverloop moet hij elk werk aannemen dat volgens de geneesheer van de arbeid bij zijn gezondheidstoestand past". In de algemene opmerking I is reeds gezegd waarom deze bepaling moet worden geschrapt.

In artikel 63quinquies, § 2, leze men in het Nederlands : "Onverminderd het bepaalde in de artikelen 53, § 3, 63septies en 63octies, moeten alle nodige maatregelen worden genomen opdat van het dossier niemand anders inzage kan krijgen dan de geneesheer-inspecteur van de arbeid, wie het op iedere vordering van die ambtenaar moet worden voorgelegd".

.../...

In artikel 63sexies, eerste lid, ontbreekt in het Nederlands de vermelding dat het dossier in de zetel van de arbeidsgeneeskundige dienst moet worden gehouden. Men schrijve dus in fine "in zijn zetel volledig bewaren".

In artikel 63septies schrijve men in het eerste lid in het Nederlands "... om nodeloos werk te vermijden" in plaats van "om elke overbodigheid te vermijden".

Artikel 63nonies luidt als volgt : "Geen enkele medische dienst van de arbeid mag worden stilgelegd zonder minstens drie maanden vooraf het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid - Administratie van arbeidshygiëne en -geneeskunde - te hebben verwittigd ten einde alle nodige maatregelen te nemen met het oog op de bestemming die moet worden gegeven aan de medische dossiers die in die dienst berusten.

De bepalingen van voorgaand lid doelen niet op de vervanging van een bedrijfsgezondheidsdienst door een aansluiting van de onderneming bij een gemeenschappelijke bedrijfsgezondheidsdienst".

.../...

Deze tekst zegt niet uitdrukkelijk op wie de verwittigingsverplichting berust en zegt evenmin wie bedoelde nodige maatregelen moet nemen of wie deze maatregelen kan bepalen. Evenmin is er sprake van wat er gebeurt als een werkgever van gemeenschappelijke arbeidsgeneeskundige dienst verandert. Of moet ook in dit laatste geval artikel 63nonies, eerste lid, worden toegepast ? Hoe dan ook, de tekst zou al deze punten in het klare moeten trekken.

In artikel 63decies, eerste lid, wordt niet naar artikel 63octies verwezen. Nochtans lijkt de aldaar neergelegde regel ook in geval van toepassing van laatstgenoemd artikel toegepast te moeten worden.

Voor het tweede lid van hetzelfde artikel wordt de volgende tekst aanbevolen :

"Zo moet de verzending van die dossiers en documenten aan de geneeskundige diensten van de arbeid of aan de behandelende geneesheren van de werknemers gebeuren onder gesloten en persoonlijke omslag; de verzending geschiedt uitsluitend door de zorgen en onder de verantwoordelijkheid van de betrokken arbeidsarts of van de sociale assistent of verpleger van zijn dienst, die door het beroepsgeheim zijn gehouden. Dossiers en documenten worden aan de geadresseerden gezonden langs de post of langs elke weg die minstens gelijke waarborgen biedt tegen verlies of beschadiging".

.../...

In het eerste lid van artikel 64 is er gemis van overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst. Volgens de eerste tekst moet het gezondheidsboekje worden afgegeven ter gelegenheid van het eerste geneeskundig onderzoek, gedaan ter uitvoering van hoofdstuk II van het besluit van de Regent van 25 september 1947, terwijl uit de Franse tekst blijkt dat dit gebeurt ter gelegenheid van het eerste onderzoek dat plaats heeft in de arbeidsgeneeskundige dienst, hetgeen impliceert dat er bij verandering van arbeidsgeneeskundige dienst een nieuw gezondheidsboekje moet worden verstrekt.

In artikel 64ter leze men de omschrijving van het tweede geval als volgt : "beroepsziekte bedoeld in de bijlage van dit hoofdstuk of in titel II, hoofdstuk III, afdeling I, bijlage II, van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming".

In artikel 64quater, § 1, eerste lid, leze men : "Zodra de werkgevers beschikken over een arbeidsgeneeskundige dienst die aan de in dit hoofdstuk bepaalde voorwaarden voldoet, laten zij hem geworden : ...".

Het begin van artikel 64septies leze men als volgt : "De arbeidsgeneeskundige dienst houdt toezicht op de voorwaarden inzake hygiëne in de bij artikel 1 van dit besluit bedoelde ondernemingen waarvoor hij bevoegd is. Hij let hierbij vooral op de volgende punten : ...".

In hetzelfde artikel, 2°, wordt gewag gemaakt van de lijsten der ziekten welke opgenomen zijn in de

.../...

bijlagen I en II van de aanbeveling d.d. 23 juli 1962. Daaraan wordt toegevoegd : "Deze lijsten zijn opgenomem in de bijlage X van hogergenoemde afdeling I". In artikel 64ter komt een soortgelijke bepaling voor maar met de vermelding "bij wijze van inlichting". Men herhale die vermelding hier.

Voor het tweede lid van artikel 64octies wordt de volgende lezing aanbevolen : "Ter gelegenheid van of ingevolge het bezoek dat de arbeidsarts aan de onderneming brengt in toepassing van artikel 64septies, doet hij aan die personen of organismen, naar gelang van het geval, elk voorstel of elke opmerking die hij gepast acht".

In artikel 64decies leze men omwille van de algemene overeenstemming op het einde van de eerste zin : "om het even of die werknemers al dan niet onderworpen zijn aan de bepalingen van de artikelen 52 tot 65".

In artikel 65septies dient op de zevende regel het woord "vrijwaren" vervangen te worden door "bewaren".

Artikel 2 van het ontwerp betreft de inwerkingtreding van een ander besluit waarvan het ontwerp thans eveneens door de Raad van State wordt onderzocht en wel onder het nummer L. 9058/2. Dit punt kan enkel in dat ander besluit worden behandeld.

Wat artikel 3 betreft, spreekt het van zelf dat aan het ontwerp geen terugwerkende kracht kan worden voorbehouden.

Le projet, qui procède par voie de modification de l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947, a essentiellement pour objet d'obliger les mines, minières et carrières à créer un service médical du travail agréé ou à s'affilier à un tel service. Il détermine, en outre, les conditions auxquelles l'agrément de ce service est subordonné, ainsi que les attributions et les missions qui sont dévolues à celui-ci.

OBSERVATIONS GENERALES.

I. Exception faite pour le nouvel article 63quater, alinéa 3, qu'il insère dans l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947, le projet s'abstient d'énoncer la moindre règle quant aux conséquences que les décisions des médecins du travail concluant à l'incapacité d'un travailleur peuvent avoir sur le contrat de travail qui lie l'employeur et le travailleur. L'article 76bis des lois coordonnées sur les mines, qui sert de fondement légal au projet, ne confère pas au Roi le pouvoir de régler le contrat de travail, en sorte que l'article 63quater, alinéa 3, précité devrait être omis. La disposition de l'article 51, alinéas 1er et 2, en revanche, peut être maintenue; il ne s'agit en effet là que d'un rappel - sans doute opportun - d'une règle de droit préexistante.

II. De même que de nombreux textes du Règlement général sur la protection du travail, certaines dispositions du projet ne sont pas ou ne sont que partiellement normatives, se bornant en effet à formuler des directives ou des recommandations. Une série de dispositions du

.../...

projet devraient ainsi être revues dans un sens de plus grande simplification, en omettant les détails superflus et les évidences qui ne doivent pas être rappelées.

III. La subdivision qui est adoptée dans le nouveau chapitre II de l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947 manque de clarté. C'est pourquoi le Conseil d'Etat propose la subdivision suivante :

"CHAPITRE II.- DISPOSITIONS RELATIVES A LA SANTE DES TRAVAILLEURS ET A LA SURVEILLANCE SANITAIRE DES LIEUX DE TRAVAIL.

Section 1ère. Service médical du travail
(articles 33 à 51).

Section II. Surveillance médicale des travailleurs
(articles 52 - 64sexies).

Sous-section 1. Examens médicaux

A. Examen d'embauchage (articles 52 - 55).
B. Examens périodiques (articles 56 - 59).
C. Examen de reprise du travail (article 60).
D. Dispositions particulières concernant la prophylaxie de l'ankylostomiase (articles 61 - 62bis).
E. Dispositions particulières concernant les personnes exposées aux radiations ionisantes (articles 62ter - 62septies).
F. Dispositions complémentaires (articles 62octies - 62decies).

Sous-section 2. Vaccinations (article 63).

.../...

Sous-section 3. Dispositions relatives aux décisions du médecin du travail (articles 63bis - 63quater).

Sous-section 4. Dossier médical (articles 63quinquies - 63decies).

Sous-section 5. Carnet sanitaire (article 64bis).

Sous-section 6. Déclaration des maladies professionnelles (article 64ter).

Sous-section 7. Dispositions générales (article 64quater, 64quinquies et 64sexies).

Section III. Surveillance des conditions d'hygiène du travail (articles 64septies à 65).

Section IV. Dispositions particulières (articles 65bis à 65nonies)".

IV. Dans sa version néerlandaise, le projet ne s'en tient pas à une terminologie uniforme. Ainsi, il emploie indifféremment les termes "geneeskundige dienst van de arbeid" et "medische dienst van de arbeid", "geneesheer van de arbeid", "arbeidsarts", "bedrijfsarts", "dokter van de arbeid" et "bedrijfsdokter". Par souci d'uniformité, le Conseil d'Etat propose d'adopter la terminologie suivante :

"arbeidsgeneeskundige dienst" pour "service médical du travail;

"bedrijfsgeneeskundige dienst" pour "service médical d'entreprise";

"interbedrijfsgeneeskundige dienst" pour "service médical interentreprise";

"arbeidsgeneesheer" pour "médecin du travail";

"inspecteur-arbeidsgeneesheer" pour "inspecteur-médecin du travail".

.../...

L'organe de gestion de l'association sans but lucratif qui crée et entretient un service médical inter-entreprise s'appelle tantôt "bestuursraad", tantôt "raad van beheer". La préférence doit aller à ce dernier terme.

Au terme "agréation" , appliqué au service médical du travail, la version néerlandaise fait correspondre tantôt le terme "erkenning", tantôt le terme "aanneming". Il conviendrait de s'en tenir aux termes "erkenning" et "erkennen".

V. Pour le surplus, le projet appelle des observations du point de vue de la technique législative.

Il use alternativement, et cela sans raison, du présent et du futur. Il est d'usage de rédiger les textes légaux et réglementaires à l'indicatif présent.

D'autre part, certains articles du projet qui contiennent une énumération, introduisent les différentes parties de celle-ci par un tiret. Pour faciliter les références éventuelles à l'occasion de modifications ultérieures, mieux vaudrait introduire les éléments des énumérations par 1°, 2°, 3°, etc ...

.../...

INTITULE.

L'intitulé ci-après est proposé :

"Arrêté royal instituant des services médicaux du travail et modifiant l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947 portant règlement général des mesures d'hygiène et de santé des travailleurs dans les mines, minières et carrières souterraines".

\+

\+ \+

PREAMBULE.

I. Selon le nouvel article 62quater, 3°, de l'arrêté modifié, la surveillance médicale prolongée devra, lorsque le travailleur intéressé ne fera plus partie du personnel de l'entreprise, être assurée par le Fonds des maladies professionnelles et aux frais de cet organisme. En vertu de l'article 20 de la loi du 24 décembre 1963 relative à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles et à la prévention de celles-ci, les projets d'arrêtés organiques ou réglementaires tendant à modifier la législation que le Fonds est chargé d'appliquer, sont soumis, sauf le cas d'urgence, à l'avis soit du Conseil national du travail, soit du comité de gestion dudit Fonds. Il ne ressort pas du préambule du projet que cette formalité prescrite par l'article 20 ait été accomplie. En outre, étant donné la teneur du nouvel article 62quater, 3°, il serait souhaitable de prévoir le contreseing du Ministre de la Prévoyance sociale, dont le Fonds des maladies professionnelles relève.

.../...

II. Une référence étant faite dans le préambule, à la loi du 29 mars 1958 relative à la protection de la population contre les dangers résultant des radiations ionisantes, il faut en conclure que le présent projet met à exécution l'une ou l'autre disposition de cette loi. Il semble avoir été perdu de vue toutefois que l'article 9 de ladite loi requiert que les mesures d'exécution de celle-ci soient délibérées en Conseil des Ministres.

III. Sous réserve des observations qui précèdent, le Conseil d'Etat propose de rédiger le préambule ainsi qu'il suit :

"Vu les lois sur les mines, minières et carrières, coordonnées le 15 septembre 1919, notamment les articles 76bis, 76ter et 76quater, insérés par la loi du 15 juillet 1957;

Vu la loi du 10 juin 1952 concernant la santé et la sécurité des travailleurs, ainsi que la salubrité du travail et des lieux de travail, notamment l'article 1er, modifié par les lois des 17 juillet 1957 et 28 janvier 1963;

Vu la loi du 29 mars 1958 ... (la suite comme au projet) ;

Vu la loi du 24 décembre 1963 ... (la suite comme au projet) ;

.../...

Vu le traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique (EURATOM), signé à Rome le 25 mars 1957, approuvé par la loi du 2 décembre 1957, notamment les articles 30 à 39;

Vu les directives du Conseil ... (la suite comme au projet) ;

Vu la recommandation de la Commission de la Communauté économique européenne du 23 juillet 1962 concernant l'adoption d'une liste européenne des maladies professionnelles;

Vu l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947 ... (la suite comme au projet);

Considérant que la procédure prévue à l'article 33 ... (la suite comme au projet);

Vu l'avis du Conseil supérieur d'hygiène publique;

Vu l'avis du Conseil supérieur d'hygiène des mines;

Vu l'avis du Conseil d'Etat;

Sur la proposition de ... (la suite comme au projet, sous réserve de l'observation II)... ".

+

\+ +

.../...

La phrase liminaire de l'article 1er gagnerait à être rédigée ainsi qu'il suit :

"Le texte et l'intitulé du chapitre II de l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947 portant règlement général des mesures d'hygiène et de santé des travailleurs dans les mines, minières et carrières souterraines, modifié par les arrêtés royaux des 10 août 1950 et 24 mars 1955, sont remplacés par les dispositions et l'annexe suivantes : ... ".

\+

\+ +

Dans la version néerlandaise du nouvel article 33, alinéa 2, b, le terme "minderjarigen" devrait être remplacé par le mot "jongeren".

Il y a discordance entre les deux versions du h. Dans le texte français, il est question des "divers services de l'entreprise", dans le texte néerlandais, des "verschillende diensten en afdelingen van de onderneming".

D'après les explications du fonctionnaire délégué, c'est à la suite d'une erreur matérielle que le texte reproduit à l'article 33, alinéas 3 et 4, a été inséré à cet endroit; il se rattache à l'article 34, alinéa 3, qui a trait aux centres "créés ou aménagés" par le Fonds national de retraite des ouvriers mineurs. Le dernier alinéa de l'article 33 est rédigé en termes extrêmement vagues. La préférence devrait être donnée, soit à une énumération des articles qui sont applicables, soit à l'indication des articles qui ne

.../...

s'appliqueront pas auxdits centres et à leur personnel. L'article 34, alinéa 3, gagnerait à être rédigé ainsi qu'il suit :

"Les centres de repos, de diagnostic, de soins et de recherches, créés ou aménagés par le Fonds national de retraite des ouvriers mineurs en vertu de l'article 3, § 1er, alinéa 5, 6°, de l'arrêté-loi du 10 janvier 1945, peuvent être désignés par le Roi pour remplir les missions du service médical du travail auprès des entreprises assujetties aux dispositions du présent chapitre ou de certaines catégories d'entre elles, à condition que ces centres ... (la suite comme au projet) ...".

A l'article 35, alinéa 1er, il convient de dire "... la commission d'agréation prévue" et, dans la version néerlandaise, "...bedoelde erkenningscommissie". Dans le dernier alinéa de la version néerlandaise, il y a lieu de remplacer les mots "aangenomen medische dienst" par "erkende geneeskundige dienst".

Le texte suivant est proposé pour l'article 37, § 1°, alinéa 1er : "Le service médical inter-entreprises est créé et géré par une association sans but lucratif d'employeurs, qui jouit de la personnalité civile en application de la loi du 27 juin 1921".

L'article 37, § 1er, alinéa 5, dispose : "La responsabilité de ce médecin-directeur et de son personnel ressortira aux règles du droit commun. Ceux-ci ne pourront se dégager en aucune manière, même partiellement , de cette responsabilité, ni par une clause insérée dans les statuts de l'association, ni par une convention particulière. Toutefois, il leur sera permis de couvrir leur responsabilité civile par un contrat d'assurance". Seule la deuxième phrase

.../...

énonce une règle de droit; les autres dispositions sont superflues, car elles n'apportent aucune modification à une règle quelconque. L'alinéa 5 peut dès lors être simplifié ainsi : "La responsabilité du médecin-directeur et de son personnel ne peut être limitée , fût-ce partiellement".

La rédaction suivante est recommandée pour le dernier alinéa du § 2 : "Les désaccords auxquels la désignation des membres représentant les employeurs ou des membres représentant les travailleurs donnerait lieu sont tranchés par le Ministre".

La version néerlandaise du § 3, alinéa 2, est incorrecte. Il est proposé de dire : "Ten minste een maand vóór de datum van elk van die vergaderingen zendt de geneesheer-directeur aan de leden van het comité een omstandig verslag gaande over het verlopen kwartaal en met betrekking tot de verschillende activiteiten van de dienst, de preventieproblemen die ... (la suite comme au projet)". Dans la version française de cette disposition, il convient d'écrire "du comité" au lieu de "de ce comité".

L'article 40 prévoit que les médecins d'entreprise sont "nommés" par les personnes qu'il désigne. Du choix de ce terme, il découlera que les médecins en question seront régis par un statut administratif et que l'application de ce statut ressortira au contrôle du juge administratif ordinaire, à savoir le Conseil d'Etat. Telles ne sont pas, selon le fonctionnaire délégué, les intentions du Gouvernement.

.../...

Dans l'esprit de ce dernier, les médecins seront engagés sous contrat par l'employeur ou, dans le cas du service médical interentreprises, par le conseil d'administration de l'association qui a créé et organisé le service. Les termes "nommés" et "nomination" figurant à l'article 40 sont donc impropres .

A l'article 42, il serait préférable de remplacer le mot "différends " par "contestations".

A l'article 48 dernier alinéa, les mots "alinéa ler" sont superflus, l'article 65 du règlement général ne comprenant qu'un seul alinéa.

A l'article 49, pénultième alinéa, il convient de dire :"dont il est question dans la rubrique II de l'annexe du présent chapitre", l'annexe faisant en effet partie du chapitre.

A l'article 51, alinéa ler, il importe de remplacer les mots "de la présente section" par les mots "du présent chapitre"; le chapitre II de l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947 n'est du reste pas subdivisé en sections par le projet. Dans la deuxième phrase de l'alinéa 2, il convient de supprimer le pronom "leur".

A l'article 52, 5°, il suffit d'écrire tout simplement "et" et "en" au lieu de "et/ou" et "en/of".

L'article 54, pénultième alinéa, doit se référer à "l'article 63quinquies" plutôt q' à "l'article 63décies"

A l'article 58, alinéa 2, version néerlandaise, il convient d'écrire in fine :"als onmisbaar wordt aangezien".

.../...

A l'article 62quater, 1°, alinéa 3, version néerlandaise, il y a lieu de substituer au mot "richtsnoeren" le mot "richtlijnen".

Dans le même article, 2°, il convient de dire : "Dans ce cas, les examens médicaux prévus aux rubriques II et XII susvisées sont complétés par tout examen, toute mesure de décontamination ou toute thérapeutique d'urgence que le médecin du travail jugera indispensable".

Dans la version néerlandaise du même article, il y a lieu d'écrire in fine du 3°, alinéa ler, "onderworpen blijven".

A l'article 62septies, § ler, alinéa ler, il convient d'insérer les mots "annexe II" entre les mots "section lère" et "rubrique XII", et d'écrire in fine "conforme au modèle qui figure à l'annexe II de la section lère précitée".

A l'article 63, alinéa 3, version néerlandaise, le terme "onderzoek" doit être substitué au mot "bezoek".

L'article 63quater - numéroté à tort comme l'article 64quater -, alinéa 2, deuxième phrase, gagnerait à être rédigé ainsi qu'il suit : "Le recours sera instruit par un médecin attaché à cette administration, lequel, dans les trois jours francs à compter du lendemain du jour où il l'aura reçu, statuera en dernier ressort, après avoir recueilli tous avis utiles, et, en tout état de cause, l'avis du médecin du travail qui a pris la décision attaquée et celui du médecin du travailleur intéressé".

.../...

L'article 63quater, alinéa 3, est conçu en ces termes : "Ce travailleur ne pourra subir aucune perte de salaire, jusqu'au jour où le fonctionnaire précité aura rendu sa décision. Durant cette période, il devra accepter toute besogne que le médecin du travail jugera compatible avec son état de santé". Cette disposition doit être supprimée, pour les motifs exposés dans l'observation générale I.

A l'article 63quinquies, § 2, il y aurait lieu de dire : "... pour que nul, hormis l'inspecteur-médecin du travail auquel il sera soumis chaque fois que ce fonctionnaire le requiert, n'ait la possibilité de prendre connaissance du dossier".

La version néerlandaise de l'article 63sexies, alinéa 1er, omet de préciser que le dossier doit être conservé au siège du service médical du travail. En conséquence, il y a lieu de dire in fine : "in zijn zetel volledig bewaren".

A l'article 63septies, il convient d'écrire dans la version néerlandaise : " ...om nodeloos werk te vermijden" au lieu de "om elke overbodigheid te vermijden".

L'article 63nonies est ainsi conçu : "Aucun service médical du travail ne pourra être supprimé sans en avoir averti, au moins trois mois d'avance, le Ministère de l'Emploi et du Travail - Administration de l'hygiène et de la médecine du travail - en vue de prendre toutes dispositions nécessaires concernant la destination à donner aux dossiers médicaux se trouvant à ce service.

.../...

Les dispositions de l'alinéa précédent ne visent pas le remplacement d'un service médical d'entreprise par une affiliation de l'entreprise intéressée à un service médical interentreprises".

Ce texte ne dit pas expressément à qui incombe l'obligation d'avertir le Ministère. Il ne précise pas davantage qui doit prendre les dispositions nécessaires visées , ni par qui elles devront être arrêtées. Le projet est tout aussi muet sur ce qu'il adviendra dans le cas où un employeur changerait de service médical du travail interentreprises. L'article 63nonies, alinéa ler, trouve-t-il à s'appliquer également dans ce cas ? Autant de points que le texte devrait élucider.

L'article 63decies, alinéa ler, ne se réfère pas à l'article 63octies. La règle qu'il édicte paraît cependant devoir aussi jouer en cas d'application de ce dernier article.

La rédaction suivante est proposée pour l'alinéa 2 du même article :

"Les dossiers et documents sont expédiés aux services médicaux du travail ou aux médecins-traitants des travailleurs sous pli fermé et personnel; l'expédition est assurée par les soins et sous la responsabilité exclusifs du médecin du travail intéressé ou de l'assistant social ou infirmier de son service, lesquels sont astreints au secret professionnel. Les dossiers et documents sont envoyés aux destinataires par la poste ou par toute autre voie offrant au moins les mêmes garanties contre la perte ou les détériorations".

.../...

A l'article 64, alinéa 1er, il y a discordance entre les deux versions. Suivant la version néerlandaise, le carnet sanitaire est remis à l'occasion du premier examen médical auquel il est procédé en exécution du chapitre II de l'arrêté du Régent du 25 septembre 1947, alors que, d'après la version française, il l'est lors du premier examen effectué au service médical du travail, ce qui implique la remise d'un nouveau carnet sanitaire en cas de changement de service médical du travail.

Dans la version néerlandaise, le deuxième cas prévu à l'article 64ter devrait être formulé en ces termes: "beroepsziekte bedoeld in de bijlage van dit hoofdstuk of in titel II, hoofdstuk III, afdeling I, bijlage II, van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming".

A l'article 64quater, § 1er, alinéa 1er, il convient d'écrire dans la version néerlandaise : "Zodra de werkgevers beschikken over een arbeidsgeneeskundige dienst die aan de in dit hoofdstuk bepaalde voorwaarden voldoet, laten zij hem geworden : ... ".

L'article 64septies débuterait mieux ainsi qu'il suit : "Le service médical du travail surveille les conditions d'hygiène dans les entreprises visées à l'article 1er qui relèvent de sa compétence. Il porte principalement son attention sur les points suivants : ...".

Le même article , 2°, fait état des listes de maladies figurant aux annexes I et II de la Recommandation du 23 juillet 1962, pour ajouter que ces "listes sont reproduites à l'annexe X de la section 1ère précitée."

.../...

Une disposition analogue se retrouve à l'article 64ter, complétée toutefois par la mention "à titre indicatif". Cette mention devrait être reproduite à l'article 64septies, 2°.

La rédaction suivante est proposée pour l'alinéa 2 de l'article 64octies : "A l'occasion de la visite qu'il fait à une entreprise en application de l'article 64septies, ou à la suite d'une telle visite, le médecin du travail présente à ces personnes ou organismes, selon le cas, toutes propositions ou observations qu'il juge opportunes".

Par souci de concordance générale, il convient d'écrire, dans la version néerlandaise de l'article 64décies, in fine de la première phrase "...om het even of die werknemers al dan niet onderworpen zijn aan de bepalingen van de artikelen 52 tot 65".

Dans la version néerlandaise de l'article 65septies, septième ligne, il faut lire "bewaren" au lieu de "vrijwaren".

L'article 2 concerne l'entrée en vigueur d'un autre arrêté dont le projet est actuellement examiné par le Conseil d'Etat, sous le n° L.9058/2. Ce point ne peut être réglé que dans ce dernier arrêté.

Pour ce qui est de l'article 3, aucun effet rétroactif ne peut, de toute évidence, être attaché au projet.

De kamer was samengesteld uit — La chambre était composée de

de Heren : Messieurs :	F.LEPAGE,	staatsraad, conseiller d'Etat ,	voorzitter, président,
	G.VAN BUNNEN, P.VERMEULEN,	staatsraden, conseillers d'Etat,	
	J.LIMPENS,	bijzitters van de afdeling wetgeving,	
	R.de RYKE,	assesseurs de la section de législation,	
Mevrouw : Madame :	J.DE KOSTER,	adjunct-griffier, greffier adjoint,	griffier. greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.G.VAN BUNNEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H.O.DE LEYE, substituut.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M.G.VAN BUNNEN.

Le rapport a été présenté par M.O.DE LEYE, substitut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER, — DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J.DE KOSTER. — (get.) F.LEPAGE.